

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόγραμμα “Η νεολαία σε δράση” (2007-2013)»

COM(2008) 56 τελικό — 2008/0023 (COD)

(2008/C 224/25)

Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 6 Μαρτίου 2008 σύμφωνα με το άρθρο 262 της ΣΕΚ να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το ακόλουθο θέμα:

«Πρόγραμμα “Η νεολαία σε δράση” (2007-2013)».

Το ειδικευμένο τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 7 Μαΐου 2008 με εισηγητή τον κ. CZAJKOWSKI.

Κατά την 445η σύνοδο ολομέλειας, της 28ης και 29ης Μαΐου 2008 (συνεδρίαση της 29ης Μαΐου 2008), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 78 ψήφους υπέρ και 1 αποχή, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Η θέση της ΕΟΚΕ

1.1 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία που ανέλαβε η Επιτροπή για την τροποποίηση της διαδικασίας για τη διάθεση πόρων για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων καθώς και για την τροποποίηση της διαδικασίας διαχείρισης του προγράμματος «Η νεολαία σε δράση», εφόσον με τις τροποποιήσεις αυτές θα επισπευσθεί η χορήγηση πόρων του ταμείου σε εκείνους που έχουν υποβάλει αίτηση ενίσχυσης από το πρόγραμμα.

1.2 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη διαδικαστική διαφοροποίηση στην περίπτωση σχεδίων μικρής κλίμακας, επειδή πιστεύει ότι η παρατεταμένη διάρκειας διαδικασία λήψης αποφάσεων, η μακροσκελής διαδικασία αξιολόγησης των σχεδίων και για την επαλήθευση στοιχείων από την επιτροπή προγράμματος και τους εθνικούς οργανισμούς προκαλούν, στην καλύτερη περίπτωση, καθυστερήσεις και, στη χειρότερη, τεράστια χρηματοδοτικά προβλήματα, που οδηγούν σε πτώχευση μέρος των οργανώσεων που έχουν υποβάλει αιτήσεις χρηματοδοτικής ενίσχυσης ή ακόμη και σε αδυναμία απορρόφησης των διαθέσιμων πόρων.

2. Εισαγωγή

2.1 Το πρόγραμμα «Η νεολαία σε δράση», το οποίο θεσπίστηκε με την απόφαση αριθ. 1720/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, είναι ένα πρόγραμμα της ΕΕ το οποίο επικεντρώνεται στον χώρο της άτυπης εκπαίδευσης. Απευθύνεται κυρίως σε εκείνους για τους οποίους η άτυπη εκπαίδευση είναι η μοναδική δυνατότητα που διαθέτουν για την προσωπική τους εξέλιξη αλλά και για να αποκτήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που είναι απαραίτητες στη σύγχρονη εποχή.

2.2 Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι η υπέρβαση εμποδίων, προκαταλήψεων και στερεοτύπων που υπάρχουν μεταξύ των νέων, η υποστήριξη της κινητικότητας αυτών και η προαγωγή της συνειδησής τους ως πολιτών, που θεωρείται ως ένα είδος του δυναμικής μάθησης. Το πρόγραμμα επιτρέπει τη μερική χρηματοδότηση πρωτοβουλιών για την υποστήριξη της προσωπικής ανάπτυξης νέων ανθρώπων· προκαλεί την κοινωνική δραστηριοποίηση σε τοπικό επίπεδο και συμβάλλει στην προαγωγή της ανεκτικότητας· προσφέρει κίνητρα για διάφορες δράσεις που προάγουν την ιδέα μιας ολοκληρωμένης Ευρώπης.

2.3 Την ευθύνη για την αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος «**Η νεολαία σε δράση**» φέρει σε τελευταία ανάλυση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για τη συνεχή διαχείριση των χρηματοδοτικών πόρων και τον ορισμό των προτεραιοτήτων, στόχων και κριτηρίων του προγράμματος. Επιπλέον, καθορίζει και εποπτεύει συνολικά την εφαρμογή του προγράμματος, τα μέτρα για την προώθηση των σχεδίων και την αξιολόγηση των προγραμμάτων σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

2.4 Στα καθήκοντα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συγκαταλέγονται επίσης η γενική εποπτεία και ο συντονισμός των δραστηριοτήτων των εθνικών οργανισμών, δηλαδή των γραφείων τα οποία έχουν οριστεί ή συσταθεί ήδη από τις αρμόδιες για θέματα νεολαίας υπηρεσίες σε κάθε χώρα που συμμετέχει στο πρόγραμμα. Η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τους εθνικούς οργανισμούς και εποπτεύει το έργο τους.

2.5 Τα κράτη-μέλη της ΕΕ και οι υπόλοιπες χώρες του προγράμματος «Η νεολαία σε δράση» συμμετέχουν στη διαχείρισή του, κυρίως μέσω της επιτροπής προγράμματος στην οποία εκπροσωπούνται. Οι αρμόδιες αρχές των χωρών αυτών ορίζουν επιπλέον εθνικούς οργανισμούς και παρακολουθούν από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις δραστηριότητες αυτών.

2.6 Το πρόγραμμα «Η νεολαία σε δράση» υλοποιείται στην ουσία σε αποκεντρωμένη βάση, για να εξασφαλιστεί μια όσο το δυνατόν στενότερη συνεργασία με τους αποδέκτες του προγράμματος, αλλά και η προσαρμογή του στα χαρακτηριστικά των διαφόρων συστημάτων και συνθηκών υπό τις οποίες διαβιούν οι νέοι στις διάφορες χώρες. Σε κάθε χώρα που συμμετέχει το πρόγραμμα ορίζεται ένας εθνικός οργανισμός, ο οποίος είναι αρμόδιος για την προβολή και την εφαρμογή του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο και δρα ως σύνδεσμος μεταξύ Επιτροπής, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φορέων του προγράμματος αλλά και των ίδιων των νέων.

2.7 Οι φορείς του προγράμματος που επιθυμούν να λάβουν χρηματοδοτική ενίσχυση πρέπει να υποβάλουν αίτηση σύμφωνα με μια διαδικασία πρόσκλησης για την υποβολή προτάσεων η οποία καθορίζεται και δημοσιοποιείται από τον αντίστοιχο εθνικό οργανισμό. Στα πλαίσια αυτά, η Επιτροπή αποφασίζει στη συνέχεια σχετικά με τις αιτήσεις που θα εγκριθούν για χορήγηση ενισχύσεων. Οι αποφάσεις αυτές, ως μέτρα για την υλοποίηση του προγράμματος, υπόκεινται σε ξεχωριστή διαδικασία διοργανικού επιπέδου.

2.8 Στη νομοθετική πράξη που υιοθετήσε, το Συμβούλιο εκχωρεί στην Επιτροπή τις αρμοδιότητες για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, αλλά μπορεί να εξαρτήσει την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών από ορισμένες προϋποθέσεις που υπάγονται στην επιτροπολογία. Πρόκειται για την υποχρεωτική ακρόαση μιας επιτροπής επί των μέτρων εφαρμογής που προσδιορίζονται στην αρχική νομοθετική πράξη. Ωστόσο, πριν λάβει χώρα η ακρόαση αυτή, η Επιτροπή έχει τουλάχιστον τυπικά στη διάθεσή της τους πόρους που προορίζονται για αυτά τα σχέδια. Η επιτροπή που αξιολογεί τα σχέδια αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2.9 Υπάρχουν διάφορα είδη επιτροπολογίας. Στη βασική νομοθετική πράξη, στην οποία ορίζονται οι εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής, μπορεί να ρυθμιστεί σε ποιες περιπτώσεις εφαρμόζονται οι διάφορες διαδικασίες που ισχύουν στα πλαίσια της υλοποίησης των μέτρων εφαρμογής.

3. Προτάσεις ενόψει της νέας κατάστασης

3.1 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία που ανέλαβε η Επιτροπή για την τροποποίηση της διαδικασίας για τη διάθεση πόρων για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων καθώς και για την τροποποίηση της διαδικασίας διαχείρισης. Οι ελεγκτικές αρμοδιότητες που απορρέουν από τη νομοθετική πράξη που υιοθετήθηκε σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας συναπόφασης επιτρέπουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να προσβάλει τα μέτρα που προτείνονται από την Επιτροπή. Δεν πρόκειται συνεπώς μόνο για ένα στοιχείο το οποίο μεταφέρει σε αυτό ένα μέρος της ευθύνης για τα σχέδια, αλλά για μια ασφαλιστική δικλείδα στα πλαίσια της διαδικασίας συναπόφασης.

3.2 Το Κοινοβούλιο έχει προθεσμία ενός μηνός για να εξετάσει ενδεχόμενες προτάσεις, πριν αυτές υιοθετηθούν από την Επιτροπή. Η Επιτροπή θεσπίζει τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή του προγράμματος με βάση τη διαδικασία που ορίζεται στη σχετική απόφαση του Συμβουλίου.

3.3 Στο πρόγραμμα «Η νεολαία σε δράση 2007-2013» ισχύει σήμερα η προβλεπόμενη διαδικασία διαχείρισης για όλες τις αποφάσεις οι οποίες έχουν σχέση με την κατανομή χρηματοδοτικών πόρων σημαντικού μεγέθους, ευαίσθητα από πολιτική άποψη σχέδια ή πληρωμές ενισχύσεων που υπερβαίνουν το ένα εκατομμύριο ευρώ, καθώς και για μικρότερα σχέδια.

3.4 Η Επιτροπή προτείνει να μην υπάγονται στην διαδικασία επιτροπολογίας οι αποφάσεις για μικρότερα σχέδια η συνολική χρηματοδότηση των οποίων είναι μικρότερη από το 1 εκατ. ευρώ. Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενημερώνει αμέσως την επιτροπή προγράμματος και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με όλες τις αποφάσεις επιλογής που δεν υπάχθηκαν στη διαδικασία διαχείρισης. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει απόλυτα τη δήλωση αυτή που απευθύνεται στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

3.5 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη διαδικαστική διαφοροποίηση στην περίπτωση σχεδίων μικρής κλίμακας, επειδή πιστεύει ότι η παρατεταμένη διάρκεια διαδικασία λήψης αποφάσεων, οι μακροσκελείς αξιολογήσεις της πορείας σχεδίων και η επαλήθευση στοιχείων από την επιτροπή προγράμματος και τους εθνικούς οργανισμούς οδηγούν, στην καλύτερη περίπτωση, σε καθυστερήσεις και, στη χειρότερη, σε σοβαρά χρηματοδοτικά προβλήματα, ακόμη και σε πτώχευση ορισμένων από τις οργανώσεις που υποβάλουν αίτηση ή στη μη αξιοποίηση πόρων.

3.6 Η ΕΟΚΕ, αφού μελέτησε τα στατιστικά στοιχεία που χορηγήθηκαν από τους εθνικούς οργανισμούς, παρατηρεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των αιτούντων είναι μικρές οργανώσεις, ενώσεις και ιδρύματα για τις οποίες η συνολική διαδικασία και αναμονή των αποτελεσμάτων είναι ιδιαίτερα πολυδάπανες και χρονοβόρες και μπορεί μακροπρόθεσμα να οδηγήσουν ακόμη και σε μείωση του ενδιαφέροντος για το πρόγραμμα. Το διοικητικό κόστος εξυπηρέτησης του προγράμματος θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τον προϋπολογισμό του στο μέλλον.

3.7 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τα επιχειρήματα της Επιτροπής τα οποία και οδηγούν σε μian ορθή αξιολόγηση της διαδικασίας διαβούλευσης. Τα σχέδια υλοποιούνται συνήθως σε πολύ σύντομο διάστημα μετά την υποβολή μιας αίτησης. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο μια διαδικασία διαβούλευσης που διαρκεί τουλάχιστον δύο μέχρι τρεις μήνες μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο πολλά σχέδια, πράγμα το οποίο θα έχει γενικά αρνητική επίδραση επί της αποτελεσματικότητας του προγράμματος.

3.8 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει επίσης με ικανοποίηση ότι η επιτροπή προγράμματος συμφώνησε να τροποποιήσει τον εσωτερικό της κανονισμό, έτσι ώστε να μειωθεί το διάστημα που απαιτείται για τη διενέργεια διαβουλεύσεων για τη λήψη αποφάσεων οι οποίες υπάγονται στη διαδικασία διαβούλευσης. Η επιτροπή προγράμματος εφαρμόζει σήμερα την γραπτή διαδικασία και διαθέτει πενήνήμερη προθεσμία για να σχολιάσει τις αποφάσεις επιλογής που έχουν υποβληθεί στην κρίση της. Το περασμένο θέρος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποδέχτηκε επίσης προσωρινή ρύθμιση με την οποία περιοριζόταν ο χρόνος που χρειαζόταν για την άσκηση του δικαιώματος ελέγχου που διαθέτει από ένα μήνα σε πέντε ημέρες κατά τη διάρκεια της περασμένης θερινής περιόδου. Η εξέλιξη αυτή επέτρεψε στην Επιτροπή να επισπεύσει το έργο της σχετικά με την υιοθέτηση σχεδίων προς υλοποίηση, θεωρείται όμως ότι αποτελεί προσωρινή λύση.

3.9 Ενόψει των ανωτέρω, η τρέχουσα διαδικασία διαβούλευσης πρέπει να καταργηθεί και να αντικατασταθεί, με βάση τη δήλωση της Επιτροπής, από μια διαδικασία στα πλαίσια της οποίας η Επιτροπή θα χορηγεί στις επιτροπές προγράμματος και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο άμεσες πληροφορίες για τις αποφάσεις επιλογής που υιοθετεί.

Βρυξέλλες, 29 Μαΐου 2008.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ